

Sándor Iván

A Vanderbilt-jacht hajóorvosa

(3.) ...amint Doktor Schütz belépett az előszobába, elfeledte a Fröhling IV. osztályú fregattot, az Admirális érkezését a fedélzetre, a tisztek sorfalát, a Deutschland csatahajó ágyúinak távoli dízsorütését, a kikötőben a Horst Wesselt éneklő, masírozó osztagot, Fanni megérezte, hogy hazatérek, gondolta, a délután búcsúzott, felesége ez idő tájt ült a pianínóhoz, ő ilyenkor dőlt hátra a karosszékekben, Fanni nemcsak Schubertet játszott, habár mindketten Schubertet kedvelték legjobban, máris olyannyira elmerült az otthonlét hangulatában, hogy az emlék-ünnepség alkalmából az egykor viselt, a szekrényből kiemelt főhadnagyi egyenruhájához illő tiszti sapkát a fején felejtette, a C-moll szonáta kiszűrődő hangja az Allegróból az Allegrettóba váltott, felesége eléje sietett, átölelte, oh, annyira vártam már, érdekes híreim vannak, Doktor Schützöt meglepte, hogy mindeközben hallja az Allegrettót, belépett a hallba.

Kellermann Feri felállt a pianínó mellől, meghajolt, bemutatkozott, végtelenül örülök, Doktor úr, hogy a munkatársául fogadott.

Doktor Schütz tiszti tányérsapkájához emelte jobbját, de máris elmosolyodott az önkéntelen mozdulaton. Nevetett, a karosszékekbe hajította a tiszti sapkát, Kellermann Feri is nevetett, a Doktor kezét nyújtott. Ugye milyen fess az én Johannom, mondta az asszony, hátha még látná őt, kedves Franz, fürdőruhában, na de drágám, mondta korholóan Doktor Schütz.

Fanni asszony áradozott.

Képzeld, drágám, Herr Franz is református, azonkívül imádja Schubertet, a kedvenc időtöltése a naplózás és a levelezés.

Megvacsoráztak.

A Doktor ugyanolyan rokonszenvesnek találta Kellermann Ferit, mint a fivérét, aki a scheveningeni nyaralásukon beajánlotta öccsét a megüresedett asszisztensi helyre.

Vacsora után szivarra gyújtott. Vendégét is megkínálta.

Vasárnap este volt.

Hétfőn mindig szünetel a rendelés, de nem kizárt, hogy egy Heidrich nevű fiatal hadnagy gyorssegélyért becsenget, szíveskedjék ellátni. Kedd reggelig öné a rendelő, ismerkedjen a felszereléssel, a gyógyszerkészlettel. Ma korábban térek aludni, fordult a feleségéhez, kissé kimerített az ünnepi céció a hajón, a szekrénybe az egyenruhát, látni sem akarom.

Részlet egy készülő regényből

A nap búcsúzott, amikor másnap Richard Heidrich csengetett.

Kellermann Ferit nem lepte meg a fiatalsága, a Doktor felkészítette rá, olyan korú lehet, mint én, gondolta.

A Hadnagy feszesen tisztelgett, mintha parancsnoka előtt állna.

Doktor Schütz ma nem rendel, rám bízta önt, Hadnagy úr, s Kellermann Feri máris mutatta az utat a fogorvosi székhez.

Mindössze egy lyukas fog, jelentette ki néhány perc múlva, ha időben kezeljük, semmi komplikációt nem okozhat, használjunk érzéstelenítő injekciót? A fájdalom elviselésére kötelességem szerint mindig készen állok, mondta némi góggal a Hadnagy, oh, valóban a tiszti magatartás, bólintott Kellermann Feri, a Hadnagyhoz hajolva érezte a férfi kölniillatát.

Nos, ennyi volt az egész, jelentette ki néhány perc után.

Kezet mosott.

A Hadnagy megkérdezte, mennyivel tartozik.

A tarifa a falon függött.

A Hadnagy leszámolta az összeget.

Kellermann Feri a fal mellett álló székre mutatott.

Hasznos ilyenkor néhány perc pihenés.

Időpontom van a vonatom indulásához, elegendő az öt perc pihenés?

Annyi is jótékony lesz.

Megkérdezte, hogy szolgálatba siet-e.

A Hadnagy tekintete megváltozott. A jegyesemhez készülök, a jövő héten esküszünk, a pályaudvaron vár Berlinben.

Kellermann Feri gratulált. Én is esküvőre készülök, a házasság megalapozásához szükséges pénz összegyűjtéséért fogadtam el a Doktor úr rendelőjében megüresedett asszisztensi helyet.

Remek, mondta a Hadnagy. Igen jól beszél németül. Az akcentusából nem tudom megállapítani az anyanyelvét.

Kellermann Feri azt válaszolta, hogy budapesti.

Nem jártam még Budapesten, hallottam, hogy szép város, és a Führernek vannak ott hívei. Ha volna névjegykártyája, szívesen megőrizném, ha a sors egyszer arra vet, talán még láthatjuk egymást.

Kellermann Feri besietett a hálólhelyére, előkereste a névjegykártyáját, átadta.

Üdvözlöm a jövődöbelijét, mondta Richard Heidrich, sok szerencsét, kedves Franz.

Készülődött az újabb vihar.

Már érkezése estéjén végignézte, miképpen ereszkedik alá a nap, tűnik el a tengerben izzó fehérből vörössé válva, a szél felkerekedik, dagasztja a kikötőbe siető jachtok vitorláit, az eget rohanó fekete felhők takarják, rázkódnak az ablakok, a vihar gyermekora olvasmányainak világába repítette, tengert járó kóbor lovagok, hatalmas gályák, kinccsel rakott, kalózok üldözte, a viharban hajladozó árbcú dereglyék, a fedélzeten átcsapó hullámokkal küzdő tengerészek, a kieli kikötő partján kigyúltak a lámpák, a házak ablakait becsukták, Kellermann Feri a hálólhelye íróasztalához ült, Drága Zsókám, írta, éppen kitör itt a vihar, izgal-

mas és félelmetes, leírta az érkezését, beszámolt Doktor Schützről, nem hagyta ki Fanni asszonyt, a Schubert-játékukat, a református vallásuk emlegetését, azt elhallgattam, írta, hogy utoljára tízéves koromban voltam templomban, rövidesen tájékoztatom Laci bátyámat is, írok Amszterdamba, írta, tudsz-e valamit arról, hogy Glück bácsi meg a néni, Évike szülei megbékéltek-e már, amiért a lányuk nem zsidó ember felesége, kedves emberek, megnyugszanak majd, ha látják, hogy Lacival milyen boldog. Egy gyors fogtömés alkalmat adott rá, írta, hogy megismerkedjem Richard Heidrich hadnaggyal. Nemigen tudtam magamban helyretenni a fickót, főképpen a látható Führer-imádatát, korrektül fizetett, házasságkötés előtt áll, említést tettem neki rólunk, gratulációt küldött neked is, a viharban kihagyott a világítás, sok csók, majd rövidesen írok újra, reggelre tiszta lesz az ég.

Éjfél előtt csengettek.

Doktor Schütz kijelentette, hogy pihenésre van szüksége.

Nem szűnt a csengetés.

Kellermann Feri felvette a köntösét. A lámpák már világítottak. Ajtót nyitott.

Magas, esőköpenyes férfi várakozott a zuhogó esőben.

Csuklyája alatt tányersapka, esőköpenyén váll-lap, nem német tiszti jelzésekkel.

Udvarias, de parancsoláshoz szokott határozottsággal közölte, sürgős beavatkozásra van szükség, hozza a beteget. Nem várt választ, távozott, Kellermann Feri látta, hogy a ház előtt várakozó taxiból kisegít egy ugyancsak magas, esőköpenyes férfit.

Angolul szólították meg. Kellermann Feri beszélte ezt a nyelvet is.

Úgy látta, nem térhet ki a vizsgálat elől.

Fehér köpenyt, gumikesztyűt húzott.

A tiszt lesegítette a másik férfiről az esőköpenyt.

Kellermann Feri a fogorvosi székbe ültette, fölé hajolva a nyitott szájban csak a szabályos fogsort, a mandulákat látta, sajnos a jobb felső negyedik menthetetlen, jelentette ki, látta, hogy a páciens érdeklődve méregeti, mintha nemcsak arról kívánná tudomást szerezni, hogy rábízhatja-e magát erre a fiatalemberre.

Könnyű kézzel szabadította meg a menthetetlennek ítélt fogtól. A diploma előtti gyakorlatokon végzett hasonló kisebb beavatkozásokat, úgy ítélte meg, hogy nem okozott fájdalmat, tamponálás, pihenés, ellátta a férfit a szokásos figyelmeztetésekkel, mikor ihat, mikor ehet.

A férfi mondott valamit a tisztnek.

Köszöntek. Beszálltak a taxiba, elhajtottak, fizetés nélkül, gondolta Kellermann Feri.

Már felkenték a vaját a friss reggeli zsömlére, kortyolták a tejeskávét, merítettek kiskanalaikkal a mézből, már beszámolt az éjféli látogatóról, amikor megszólalt a kapucsengő.

Doktor Schütz intéssel adta Kellermann Feri tudtára, hogy ő se reagáljon a csengetésre, amikor azonban a csengő nem hallgatott el, Fanni asszony lesietett.

Egy angol tábornok, sietett vissza kipirulva.

Doktor Schütz az ablakhoz lépett.

Csak kapitány, mondta, de valóban angol.

Az éjszakai tiszt belépett, átnyújtott egy csekket Kellermann Ferinek.

Mister Vanderbilt köszöni az elsősegélyt. Szívesen látja önt a jachtján, pontosan tizenegy órakor. Az Alva a harmadik állásban várakozik, a kikötői irodaépülettel éppen szemben.

Tisztelgett. Távozott.

A fontban kiállított csekk kétszerese volt Kellermann Feri egyhavi fizetésének.

Oh, milyen izgalmas, mondta Fanni asszony.

Igen, drágám, ha nem is izgalmas, de feltűnően meglepő.

Tudja talán a Doktor úr, hogy vajon ki Mister Vanderbilt?

Doktor Schütz szórakozottan csepegtette a mézet a vajás zsemlére.

Mister Vanderbilt Amerika öt leggazdagabb milliárdosa közül az egyik. Az újságok szerint hat hajója, nyolc kastélya, tizenkét autója van, százéves holland família leszármazottja.

Ezerkilencszázharminchárom július huszonegyedikén, tizennégy óra húsz perckor az Alva kihajózott a kielikikötőből.

Alkonyatkor elérte az Északi-tengert.

Reszketett a levegő. A fedélzetig csaptak fel a hullámok.

Kellermann Feri hajóorvosi kabinja lakosztály volt, hét méter hosszú, öt méter széles. Az ismeretlennek vágtam neki, amikor Budapestről elindultam, gondolta, ezúttal azonban a kiismerhetetlennek. Miközben már a La Manche-csatornán hajóztak, nem a népes vagy a néptelen távoli kikötők jelentek meg képzeletében, ahol a jacht majd megáll, az útirányt megismertették vele, nem a különböző városok, a különböző lakói szokásaival, nem az üzletemberek, hivatalnokok, tengeri rókák, katonai parancsnokok, rakodómunkások, mezítlábas fehér meg színes bőrű gyerkőcök, koldusok, szajhák, nem a tengerparti éttermek, sörözők, halsütők, bárók, napernyővel árnyékolt teraszok, luxusautók, szekerek, másféle terek úsztak előtte képzeletében, a valóságosakat fedték az elképzelték, gyermekkorának álomvilága Verne Gyula vitorlásai, Joseph Konrad Afrika partjai mentén imbolygó hajóival, a fedélzetről látható erdőkkel, az izzó napsütésben olvadozó kősziklával, Drága Laci bátyám, írta a Board Alva feliratú levélpapírra, hihetetlen, az óceán felé hajózunk Mister Vanderbilt hatalmas jachtján.

Hat vendégszoba van, írta. Az enyém a négyes számú. Amikor bevezettek, nem hittem a szememnek. Fali világítás tizenkét lámpával. A falakon impresszionista mesterek képei. A bútorok cédrusfából. A kabinból nyíló fürdőszoba fehér-fekete márvány. Kristályüveg fogantyúk. Velencei metszett tükrök. Az éjjeliszekrényen ezüst vizesüveg.

George az inasom. Megkérdezte, hány órára készítse el a fürdőt, milyen fürdősót kedvelek, hány fokos legyen a víz, mikor tálalja a reggelit, melegítve akarom-e a harisnyát és a fehérneműt, ne röhögjete, kérem betolta a reggelizőasztalt, az asztalhoz melegítőnek a fali konnektorba vezethető hálózati zsinór kapcsolódik, ki ne húljön már a kávé, a toast, a lágy tojás, megpucolta a narancsot, két lépéssnyire mögöttem állt, néha újabb szelet húst tett a tányéromra, nem örültem meg, higgyétek el.

De előreszaladtam. Már berendezkedtem Kielben Doktor Schütz rendelőjében, akihez te ajánlottál be, amikor éjszaka rám tört egy angol hajóskapitány, rám erőszakolt egy páciens, könnyű beavatkozás, fizetés nélkül távoztak.

Másnap a Doktorral és szeretetre méltó nejevel, Fanni asszonnyal reggeliztünk, amikor újra megjelent a Kapitány, átadott egy fantasztikus összegről szóló csekket. Felkért, hogy tizenegy órakor jelenjek meg Mister Cornelius Vanderbilt Alva nevű jachtján.

Doktor Schütz meg volt rendülve. Csak annyit mondott, hogy Mister Vanderbilt Amerika egyik leggazdagabb milliárdosa.

Felvettem a fehér vászonöltönyömet. Tizenegykor a jachton voltam.

A Kapitány fogadott. Bemutatkozott. Mister Haig. Mister Vanderbiltnak váratlanul a repülőtérré kellett hajtania, elkerülhetetlen üzleti tárgyalásra Berlinbe repült, őt bízta meg, hogy adja át az üzenetét, köszöni az éjféli segítségemet, ritka eleganciával végeztem, igen, így adta elő, a hajóorvosukat váratlanul kórházba kellett szállítani, felajánlja nekem a megüresedett hajóorvosi posztot, biztosíthat, hogy a honoráriumról meg fogunk egyezni.

Leszédelegtem a hajóról.

Hogyan fogom én ezt Doktor Schütznek előadni, aki bizalommal fogadott?

Könnyebben ment, mint gondoltam.

Végighallgatott. Csak egyszer szólt közbe, amikor Fanni asszony felkiáltott, oh, ez csodálatos, hajózhat az óceánon, hagyd beszélni Doktor Kellermannt, drágám, gratulált, végtelenül sajnálja, hogy máris búcsút veszünk. Sok szerencsét kívánt. Ellátott praktikus tanácsokkal, mert ugyan, mint mondta, háborús körülmények között, de szerzett némi tapasztalatot a hajóorvosi munkából.

Elbúcsúztunk.

Fanni asszony szeme könnyes volt.

Kissé csapongok.

A rendelőnek is berendezett új otthonomban a szőnyegen kuporogtam, rakosgattam az orvosi szekrénybe a kikötőben vásárolt gyógyszereket, nyílt az ajtó. Éreztem, hogy valaki megáll mögöttem. Szótlan volt, mint aki nem akar megzavarni.

Feltápászkodtam. Megfordultam. Simára borotvált, hosszúkás arc. Világoskék szem, elég dús, hátrafésült barna haj. Kellemes mosoly. Börmellény, ellenzős bőrsapka a kezében. Bemutatkozott. Ő volt Mister Vanderbilt.

Örül, hogy elfogadtam a meghívását. Motyogtam valamit, hogy én köszönöm a meghívást. Megkérdezte, elégedett vagyok-e a kabinommal, ha bútorcserére gondolok, csak szóljak, intéznivalói vannak, az ebédnél majd találkozunk.

A tiszti étteremben két asztal van, írta. Az egyik öt-, a másik kétszemélyes. Az utóbbinál Mister Vanderbilt és a Madame ebédel. A tiszti asztalnál minden szék támláján réztáblácska, bevésett nevekkal. Az asztalfőn Mister Haig, a kapitány, az egyik oldalon Mister Lawrence, az első tiszt és Mister Martin, az első rádiós tiszt, velük szemben a Hajóorvos, ez én volnék és Mister Briand, az első navigációs tiszt. A nevem már a réztáblácskán volt. A szervírozás, írta, a Kapitánynál kezdődik, utána az Első tiszt és a Hajóorvos jön. Felajánlottam a sorrendcserét a nálam

jóval idősebb Mister Martinnak, udvariasan elhárította azzal, hogy ez a sorrend tradíció a tengerészetnél.

Az útirányunk, írta, La Havre. Ott adom postára ezt a levelet. Onnan Southamptonba megyünk, ahol a tisztek új öltözékeket kapnak. Lisszabon, aztán a Kanári-szigetek, ahol lovaspóló-világbajnokság van. Mister Vanderbilt maga is pólójátékos volt, és kíváncsi a küzdelmekre. Eddig egy könnyű anginás betegem volt, elég magas lázzal, meg egy zúzódást kellett kezelnem az egyik kukta ujján.

Lacikám, Évikém, gondolkodok rátok. Ha nem ismerkedtek meg véletlenül Doktor Schützékkal Scheveningenben, ha nem a rendelőbe csengetnek be véletlenül Mister Vanberbilt foga miatt, hát bizony, nem írhatnám meg ezt a levelemet. András öcsénknek majd írok Budapestre, gondolhatjátok, hogy Zsókának már írtam. Milyen lehet otthon az élet? A rádió bement, hogy Bécsben csődbe ment a Creditenstal, aminek következményei lehetnek. Hitlerről is sok hír érkezik. Nem mindennapi alak. Csók, ölelés, Feri.

Az íróasztalfiókban az Alva board feliratú levélpapírok mellett képeslapokat is talált, a jacht fényképével. Megcímzett egyet az öccsének: Kellermann András úrnak, Budapest. Ez a csodahajó az otthonom, írta. Öcskös, most már gimnazista vagy. Igyekezz, érdemes tanulni. Anyánkat az új házasságában és nevelőapádat üdvözlöm. Csókol bátyád, Feri.

A teraszon fehér kabátos pincér tekerte a napernyő hajtókarját. A csikorgás, mintha a fénnel kúszott volna, erősödött, s amikor a part menti asztalokat, székeket az ernyő már beárnyékolta, elhallgatott.

Az Alva délnek tartott.

A terek változásával az időzónák is változtak. Más volt La Coruña kikötője, ahonnan reggel indultak tovább, meg Vigo kikötője, ahova kora délután érkeztek meg.

A tisztek között voltak, akik már hajóztak erre. Szerintük, mondták, mindössze annyi a különbség, hogy La Coruñában kétezer, Vigóban tízezer férfi hord baszksapkát.

Voltak kikötők, ahol vihar rázta a jachtot, voltak, ahol az Alva békésen ringott a tükörsima vízen.

A La Manche-csatornán a hajózás kellemes turistaút volt az óceánhoz képest, gondolta Kellermann Feri, amikor Vigóban kikötöttek. Megtanulta, hogy az örökös indulás és az örökös érkezés között tart a folyamatos útonlét. Tudta, hányadikként kell partra szálláskor elhagynia a hajót, a Kapitány, az Első tiszt után, a Rádiós tiszt és a Navigációs tiszt előtt. A Southamptonban készült fehér uniformisban feszítettek.

A pincér megigazította a terasz asztalán a piros kockás terítőt, előrehajolva vette fel a rendelést, Vigo vetekszik Biarritzcal, mondta Mister Lawrence, az Első tiszt, sört rendeltek. Mister Martin, a Rádiós tiszt, aki már a jütlandi ütközetben is szolgálatot teljesített, közbeszólt, Vigo utcái, szemben Biarritz utcáival, mondta, olyan szűkek, hogy egyetlen gépfegyverrel egy egész századot sakkban lehetne tartani, a teraszról belátható volt a hegyoldal, az egymás mellé dobált házakkal, az egyik villamosról háromszáz méterenként másikkra kellett szállni, mindenfelé

lépcsők vezettek az újabb szintekre, Mister Martin előadta, hogy a jütlandi tengeri ütközetben a csatahajó, amelyen fiatalon szolgált, miképpen vette fel a küzdelmet Franz von Hipper admirális flottájának túlerejével, becsalták a hajóikat a csatornába, ahol a katlan formációban felsorakozott angol naszádok jó eséllyel szállhattak szembe a német túlerővel, az mindmáig nem került nyilvánosságra, mondta Mister Martin, hogy a németek támadási tervének titkosított kódját az oroszok megfejtették és eljuttatták az angol főparancsnokságra, a pincér régi ismerősként szolgálta ki őket, amikor rövid utazás után visszatértek a teraszra, hagyjuk a háborút, Mister Martin, intette le Mister Lawrence, az Első tisz, a világ békés, az időjárás kedvező, gondolja, hogy így van, mondta némi töprengés után Mister Martin, a japánok Mandzsuriában megtámadták Kínát, messze van ugyan, de amikor Mister Vanderbiltet tájékoztattam, magához kérte Mister Grayt, a bankárját, s utasította bizonyos tranzakciókra a tokiói érdekeltségeinél, úgy tudom, a berlini bankokkal is tárgyalnak.

Már Southampton is sok érdekességet tartogatott Kellermann Feri számára. A legmagasabb ház, írta bátyjának, kétemeletes. A legújabb is kétszáz éves. Lehet, hogy túlzok, írta, de ez a benyomásom. A teherautók leginkább gőzhajtásúak, füstölnek, mint a lokomotívok. Amikor kikötöttünk, három tengerjáró horgonyzott, holnap befut az Európa, állítólag ez a legnagyobb hajó, amelyik most az óceánt járja.

Mister Martin egyik este a hajóbárban a whiskypoharaik mellett szívesen mesélt a tisztársairól is. Miért olyan hallgatag a Kapitány? Az a hír járja, hogy néhány élménye közül ez leginkább arra vezethető vissza, hogy amikor tíz esztendővel ezelőtt egy kereskedelmi hajó parancsnoka volt, az afrikai partok mentén szállítottak árut, vámtisztviselők is utaztak a hajón, mondta Mister Martin, feltűnt egy francia hadihajó, ágyúzni kezdte a part menti viskókat, válasz nem érkezett, siralmas bohózatnak tűnt az egész, Mister Haignek azt mondták, hogy bizonyára a bennszülöttek táborát lövik, aztán amikor az áruk kirakodásakor partra szálltak, egy néma ligetben fekete alakok gubbasztottak a földön, arcukon kín, lemondás, haldokoltak, nem a lövedékek ütötte sebektől, hanem attól, hogy túlhajszolták őket, már elvesztették a munkaképességüket, Mister Haig egyszer elmesélte nekem a látványt, mondta Mister Martin a hajóbárban Kellermann Ferinek, fekete csontvázak, az egyik ott halt meg Mister Haig szeme láttára, azóta ilyen hallgatag, habár az a hír is járta, hogy amikor már az Alva parancsnoka volt, Florida felé hajózva a Madame megkérte Mister Vanderbiltet, aki a Madame legkülönösebb kéréseit is teljesítette, egyszer például az egyik földközi-tengeri kikötőből repült helikopterrel Párizsba a legújabb márkájú kölniért, szóval a Madame-nak az volt a kívánsága, hogy hajózzanak el a Bermuda-háromszögbe, mert kíváncsi volt, legenda-e vagy valóság, hogy a tenger elnyeli ott a hajókat, azt mesélték, mondta Mister Martin, hogy Mister Haig szóltanul tisztelgett, maga lépett a kormányhoz, a Bermuda-háromszögtől biztonságos távolságban vezette el az Alvát, a Madame persze ezt nem tudhatta, Mister Haig nyakába ugrott, viháncolt, Mister Haig átadta a hajóparancsnokságot, Mister Lawrence-nek, elvonult a kabinjába, két napig nem jött elő, ha érdeklí, Doktor úr, mondta Mister Martin a whiskypoharát kiürítve, beavathatom más történeteinkbe is.

A Madame igéző asszony volt. Harmincöt év körüli. Nem feltűnő szépség. Külön-külön volt rajta vonzó a kékeszöld szeme, az ívelt szája. Ásítás közben is ügyelt rá, hogy a fogai szabálytalansága ne legyen látható. A tekintete kihívó volt, ám amikor a hatást tapasztalta a mosolyában, máris némi gúnnnyal hűtötte le a lehetőségeket kutató pillantásokat. Többnyire bokáig érő szoknyákban járt, a varrónők mestermunkájának köszönhetően feszültek a fenékén.

Mister Martin a fedélzeti sétákat is kedvelte. Többnyire alkonyatkor. A tenger nyugodt volt. Két világban élek, mondta a tat korlátjának támaszkodva Kellermann Ferinek. Az éterben meg, felnevetett, nem a földön, hanem, mutatott körül, a vízen. Néhány napja vettem a híreket, hogy a németek első új csatahajója, a Deutschland kiúszott a kieli csatornából a tengerre. Kellermann Feri megemlítette, hogy a Deutschlandról még Kielben hallott. Akkor, Doktorom, magának beszélhetek az újabb hírekről, habár Mister Vanderbilt felkért, hogy csak neki jelentsek, feltételezem, hogy nem terjeszti, Doktor úr, szóval ha nem lenne megdöbbenő, azt mondanám, komikus, ahogy a németek nagy része vágyódik az erős kezű vezér után. Bármit mond, hisznek neki. Elindult a fegyverkezés, persze a német adók koncertekről, színházi előadásokról, kiállításokról adnak hírt. A művészi élmények csodálata, úgy tűnik, nincs ellentétben azzal, hogy közben atrocitások, fáklyafényes felvonulások, indulók, elkaptam egy hírt, miszerint meghírdették, hogy csorogion csak a zsidók vére, a mi családunk református, szólt ekkor közbe Kellermann Feri, bár a sógornóm zsidó, Németországban él, kérdezte Mister Martin, nem, nem, Hollandiában, Amszterdamban, az jó hely, biztonságos, mondta Mister Martin, de higgye el, Doktorom, a legszabadabb a tenger, a legjobb hely az Alva, megyek, veszem az újabb adásokat.

Southamptonban Mister Vanderbilt szabóságának főnöke, aki az új egyenruhákhoz mértéket vett, úgy mozgott, mintha divatbemutatón szerepelne. Fehér pettyes sötétkék ingének kivágásába ezüstszerű selyemkendőt bújtatott, tánclepésekkkel járta körül a kiállítóterem méretű műhelyben, nyakában mérőszalaggal, a tiszteket.

A sarokban a karosszékek között elhelyezett kerek asztalon sorakozó legújabb francia divatlapokat hosszan tanulmányozta. A tölgyfa ajtón nem volt névtábla, nevét, címét csak a legfelsőbb körökhöz tartozó megrendelői ismerték.

Együtt hajoltak a Madame-mal a divatlapok fölé. A Madame már régen határozott, ezt a főnök is tudta, de úgy tett, mintha maga is azokat a modelleket tartaná kiválasztásra alkalmasnak, amelyekre a Madame rámutatott.

A teremből nyíló műhelyben dolgoztak a varrónők. Már az első próbán is tökéletesen simultak az uniformisok. Díszes dobozokban boyok szállították az Alvára. Vigóban öltötték fel először. Az Alva körül itt nem voltak ajánlatokkal érkező üzletemberek, ügynökök, Kellermann Feri Southamptonban megszámolta, huszonhárom motoros érkezett, hajókötelet, vitorlavásznat, benzint, ékszereket, szappant, iránytűt, szalmakalapot, illatszert, borotvapengét, borokat, pálinkát, gyümölcsöt, zöldséget, teniszütőt, női fehérneműt, szózott húst kínáltak, friss áruval rakottan ért az Alva Vigóba.

Krémszínű öltönyben, a fehér inggallérban laza csomóra kötött azúrkék selyem nyakkendővel, krokodilbőr aktatásakájával lépett a kikötőben tartózkodásuk harmadik napján egy férfi a fedélzetre.

Mister Doktor Kellermannt kívánta felkeresni.

Kellermann Feri éppen befejezte a borotválkozást. Tíz perc türelmet kér, üzente.

Derűs reggel volt. A hajóinasok teli vödörrel, hosszú nyelvű seprűkkel futkároztak. A látogató méltóságteljes testtartással, szolgálatkészen várakozott a hajóhídnál. Németül, majd angolul mutatkozott be.

Magánügyben keresem fel, Doktor úr.

Állok rendelkezésére.

A Shell helyi képviselője vagyok. Arra kérem, hogy a cégetől vásároljon üzemanyagot az Alva számára. Bizonyára tudja, hogy a minőségünk világhírű.

Kellermann Feri tudtára adta, hogy semmi köze nincs az ilyen tranzakciókhoz.

Nono... Csak ennyit mondott a férfi. Megpödrte a két szélén lefelé kunkorodó bajuszát. Szertartásos mozdulatokkal kinyitotta a kígyóbőr táskát, kivett egy levelet, nyújtotta, de az utolsó pillanatban visszakapta Kellermann Feri keze elől, ügylve azért arra, hogy felismerhesse a feladót.

Azt hittem, hogy a Doktor úr hálás lesz nekem ezért a levélért.

Zsóka kézírása, a budapesti feladó a röpké másodpercek alatt is olvasható volt.

Ugyan már honnan került magához ez a levél?

Higgadjon le, Doktor úr. Jó összeköttetések vannak a postán. A kikötőbe érkező hajókról is vannak információim. Nem titkolja, folytatta, hogy az eredményes üzletkötéshez hozzásegítheti, hogy felajánl híreket, leveleket, információkat.

Őn, Doktor úr, bizonyára Vigo postáját adta meg címül egy hölgynek. Az utóbbi napokban csak önnek érkezett levél, nincs más választásom, mint az, hogy közreműködését kérem. Tudom, jobb lett volna, ha a Gépész tiszthez fordulok, de hát ő nem kapott levelet.

Kellermann Feri átvette a borítékot. Felkereste az Első gépész tisztet. Kétszáz tonna olajat vásároltak.

Drága Ferike! Az események csodálatosak. Írj részletesen mindenről. Végtelenül kíváncsi vagyok.

Zsóka leírta, hogy milyennek képzei a krémszínű tiszti egyenruhában, tányérsapkával, küldj fényképet magadról, meg a hajóról. Képzeld, írta, a Papírművek Rt.-nél nagy változások vannak. Három új osztályvezetőt neveztek ki. Rozgonyi doktor személyi titkárnője lettem. Bécsbe, Grazba is szállítunk. Az általános recesszió alig érinti a céget. Évike írt Amszterdamból, biztosan Te is kaptál jó híreket tőle és Lacitól. Glück néni és a bácsi jól vannak. Lassan megbékélnék Évike házasságával. Ne felejtse a fényképeket. A Te Zsókad.

A Shell képviselője meghívta Kellermann Ferit és az Első Gépész tisztet városnézésre. Hispano Suiza luxusautójában szívesen megmutatja a környéket is. Három órát autóztunk, írta este Zsókanak. Leveled értéke kétszáz tonna olajnak felelt meg. Vigo talán Európa legnagyobb halászati kikötője. Impozáns a Castelos palotája, meg a Santa Maria-apátság temploma. Mister Vanderbiltről majd írok

részletesen. A tisztekkel már összebarátkoztam. Mister Haig, a Kapitány hallgató. Mister Martin, a Rádiós tiszt rendkívül tájékozott. Mister Briandnak, a Navigációs tisztnak a reggeliző asztalnál is olyan a tekintete, mintha az óceánt figyelné.

Kellermann Ferit Mister Briand azokra az amerikai filmsztárokra emlékeztette, akiket Budapesten a mozikban látott. Négyesben jártak Zsókával, Évikével és Lacival, leginkább a Keleti pályaudvar melletti Capitolba. A zsöllyéknek lila bársonyhuzata volt, a híradó és a nagyfilm közötti szünetben a jegyszedők illatos frissítőt permeteztek a levegőbe.

Mister Briand szívesen magyarázta a tengeráramlás törvényeit, az örvények keletkezését, a viharok fokozatait. Néha felvételeket készített a fedélzeten. Sötétkamra nyílt a kabinjából, amelyik hasonló méretű volt, mint Kellermann Ferié. Nézze csak, mutatta a papírképeket, ugyanarról a helyről, ugyanabba az irányba exponáltam kétóránként, mindegyik képen más a fény, a tenger árnyalata, másfélék a felhők, a hullámhegyek és a hullámvölgyek, s mégis, nézze Doktor, a hasonlóság az uralkodó, folyamatos a tér, szokásos az idő, Mister Briand megkérdezte, írta Kellermann Feri Zsókának, hogy van-e menyasszonyom, beszéltem neki Rólad, említettem, hogy pénzkereső út számomra a szolgálat az Alván, felbátorodva a kérdésén megkérdeztem én is, hogy van-e felesége, menyasszonya talán, engem hosszabb ideig egyetlen asszony sem visel el, mondta, de hát én sem viselem el egyiküket sem hosszabb ideig, az én világom a tenger, befejezem, a harang hív vacsorára, reggel a postára adom a parton még indulás előtt a legközelebbi kikötőnk Casablanca, az ottani postára címezd a levelet, a Te Ferid.

Vacsora után nem tudott elaludni, felment a fedélzetre, langyos szellő járt, feketéllettek a hullámok, kezdem ezt a világot megérteni, gondolta, a nyugalmat, a készenlétet, a hajósok éberségét, számolnak a bármikor feltámadó viharral, máris morajlás hangját hozta a szél, megállapíthatatlanul, hogy nyugatról, keletről, északról vagy délről, a hajóorr emelkedett, süllyedt, a sötétség eltakart mindent, de bizonyos volt benne, hogy teszik a dolgukat, a legénység, a tisztek, sokszínű volt a vihar hangja, koncertként szólt, billentyűsök, vonósok, sívítások, dörrenések, alig néhány méterre két alak tűnt fel csuklyás köpenyben, az egyik a párkány védettségében állva olyannak látta őket, mintha kulisszazajtól hangos színpadi jelenet szereplői volnának, Mister Vanderbilt átölelte Mister Haig vállát, a Kapitány tisztelgett, kiáltások hangzottak, Mister Vanderbilt távozott, csendesedett a vihar, Kellermann Feri a Kapitányhoz lépett.

Nem tud aludni, Doktor úr?

Hát... nem nagyon...

Jöjjön, barátom, sosem fordult hozzá még így a Kapitány, jöjjön, búcsúzzunk a kikötőtől, újra egy darab múlt, most már közös múltunk.

A felhők oszlottak. Ezüst sáv hasította a vizet. Önnek bizonyára megszokott a látvány, nekem csodálatos, mondta Kellermann Feri. Nem könnyű felfognom ezt a sötét nyugalmat.

Rátalált barátom a pontos szavakra. Úgy látom, Mister Vanderbilt éppen azért kedvelte meg, mert más, mint mi...

Tengerjáró tapasztalatom valóban nincs.

Örüljön a tapasztalatlanságának és a gyanútlanlanságának.

Nem veszi tolaakodásnak, ha megkérdezem, honnan a bizalmas kapcsolata Mister Vanderbilttel?

Ezerkilencszáztizenhatban találkoztunk először.

A háborúban?

A cirkáló Első tisztje voltam. Mister Vanderbilt önként jelentkező Fedélzeti tiszt. Fiatalon hajszoa a sportokat. Repült, autóversenyző is volt. A jütlandi ütközetben találataot kaptunk. Nem fért mindenki a mentőcsónakokba. Észrevettem őt, amint kitartóan úszott a tengerben. Mellé irányítottam a csónakot, kiemeltük. Tíz évvel később hívott az Alvára kapitánynak. Még akkor is hálálkodott. Egyetlen feltételem volt, nem ejtünk szót sosem a háborúról. Egyszer szegtük meg, amikor azon a viharos éjszakán beléptünk a rendelőjébe Kielben. Néhány órával később vettük, hogy a felfegyverzett Deutschland megjelent a csatornában. Mister Vanderbilt legyintett a hírre, ezeket egyszer már véglegesen legyőztük.

És ön mit válaszolt? kérdezte Kellermann Feri.